

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/70/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2117213796
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Dudášová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2117213796.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Andrea Dudášová a sudkýň: JUDr. Ľubica Spálová a JUDr. Dominika Horváthová, v právnej veci žalobkyne: A. B. C., nar. XX.X.XXXX, bytom XXXX D. D., E. F. A. XXXXX, G., zastúpená splnomocnenkyňou: H. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XXX/XX, K., právne zastúpená: Legium s. r. o., Bukureštská 3, Bratislava, proti žalovanej: L. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. X, O. - P., zastúpená advokátom: Mgr. Branislav Zemanovič, so sídlom Piaristická 44, Trenčín, o nahradenie prejavu vôle, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 16C/45/2017-348 zo dňa 30. júna 2021, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalovanej priznáva voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie výrokom I. žalobný návrh zamietol a výrokom II. rozhodol, že žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou § 588, § 116, § 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka, § 151 ods. 1 a 2, § 153 ods. 1 - 3, § 191 a § 229 ods. Civilného sporového poriadku.

Vecne argumentoval tým, že „predmetom tohto konania je rozhodovanie o uplatnenom nároku žalobcu na nahradenie prejavu vôle žalovaného uzatvoriť so žalobcom kúpnu a darovaciu zmluvu. Uvedený nárok si žalobca uplatňuje na tom skutkovom základe, že strany sporu sú spoluvlastníkmi sporných nehnuteľností vedených na LV č. XX, XXX, XXX, XXX pre k.ú. Q., pričom žalovaná časť z podielov na uvedených nehnuteľnostiach nadobudla dňa 29.04.2015, a to na základe kúpnej zmluvy uzatvorenej s p. E. R. a na základe darovacej zmluvy s p. H. M.. Nakoľko predchodkyne žalovanej pred scudzovacími úkonmi (kúpna a darovacia zmluva) neponúkli predmetné podiely žalobkyni na predaj, žalobkyňa má za to, že porušili tým jej predkúpne právo podľa § 140 OZ, následkom čoho je patrí nárok vyplývajúci z § 603 ods. 3 OZ, tzn. od nadobúdateľa - žalovanej sa môže domáhať, aby jej vec ponúkol na predaj, resp. jej zostane predkúpne právo zachované. Nakoľko žalovaná ani na výzvu uvedené podiely žalobkyni doposiaľ neponúkla na predaj, žalobným návrhom sa žalobkyňa domáha tak nahradenia jej prejavu vôle spočívajúcom v uzatvorení darovacej a kúpnej zmluvy, ktorých presné znenia sú súčasťou žalobného petitu. Obrana žalovanej spočíva v tvrdení skutočnosti, že predkúpne právo nebolo jej právnymi predchodkyňami porušené, nakoľko prevod spoluvlastníckych podielov medzi žalovanou a scudzovateľkami bol prevodom medzi blízkymi osobami v zmysle § 116 OZ, v ktorom prípade ostatní

spoluvlastníci nemajú na prevádzané podiely predkúpne právo. Ako zásadnú otázku na posúdenie dôvodnosti nároku žalobcu je nutné zhodnotiť, či medzi žalovanou a scudzovateľkami - p. M. a pani R. existoval v čase prevodu vzťah blízkych osôb, a teda, či v čase prevodu mali povinnosť ponúknuť predmet prevodu ostatným spoluvlastníkom, resp. či došlo k porušeniu predkúpneho práva, a či uplatnený nárok žalobcovi prináleží.

Na preukázanie blízkosti vzťahu medzi žalovanou a scudzovateľkami bolo vykonané dokazovanie, z ktorého pre súd vyplynulo, že vzťah uvedených osôb je vzťahom „blízkych osôb“ v zmysle § 116 OZ, tzn. pre súd vyplynula dostatočná intenzita a dôvernosť medzi uvedenými osobami tak, aby uvedený vzťah zaradil do kategórie blízkych osôb. Súd takýto záver prijal predovšetkým z výsluchov samotných scudzovateľiek - svedkýň vykonaných dožiadaným súdom, kedy bolo ozrejmené, že medzi týmito osobami existuje vzdialený rodinný vzťah (žalovaná je neter od švagrinej mamy). Všetky sa poznajú navzájom odmalička, v podstate spolu vyrastali, stretávali sa u starých rodičov svedkýň, obe scudzovateľky zhodne uviedli, že žalovaná im „vždy pomohla, nikdy pomoc neodmietla“. V ťažkých životných situáciách im finančne vypomáhala, a to vyplatením dlhov na daniach, v sociálnej poisťovni, či poplatkov za dedičské konanie, pričom túto pomoc im poskytla prednostne pred vlastnými deťmi scudzovateľiek. Uvedené osoby navzájom poznajú svoje dátumy narodenia, adresy, rodinných príslušníkov, zdravotný stav, dosiahnuté vzdelania, prípadne predchádzajúce zamestnania. Nestretávajú sa síce na pravidelnej týždennej, či mesačnej báze, toto však bolo vysvetlené vyšším vekom svedkýň, tiež ich zdravotným stavom, ako aj tým, že nežijú v jednom meste, navyše svedkyne nedisponujú vlastným telefónom, takže kontakt na ne bol zväčša cez ich deti, čo stretnutia komplikovalo. Súd pre posúdenie intenzity vzťahu považoval za nosné práve tú skutočnosť, že žalovaná bola v podstate jedinou osobou, ktorá svedkyniam pomohla v ťažkých chvíľach, pričom túto pomoc poskytla napriek tomu, že tu existovali „pokrvne bližšie osoby“- vlastné deti, ktoré pomôcť zrejme nedokázali. Uvedené napokon svojou výpoveďou potvrdil aj svedok p. S., ktorý bol častokrát prítomný pri uvedených stretnutiach napr. v cukrárni, vzťah uvedených osôb prirovnal ku vzťahu „ako sesternice“, popísal ho tak, že sa stretávali 3-4 krát ročne, pri rodinných príležitostiach, alebo sviatkoch, on zväčša bol vodičom žalovanej. Námietky žalobcu o nepreukázaní blízkeho vzťahu výsluchmi svedkov, ako aj žalovanej považoval súd za nedôvodné, zo strany žalobcu nebol predložený žiaden dôkaz o opaku. Nižšia frekvencia stretávaní uvedených osôb nie je tak jediným meradlom blízkosti vzťahu v zmysle argumentácie žalobcu, tento môže byť nahradený iným znakom, napríklad formou a intenzitou výpomoci, ktorú si strany poskytovali.

Zo samotného stanoviska oboch svedkýň zo dňa 21.07.2017 - či už v pozícii darcu (p. M.), či predávajúceho (p. R.), vyplýva, že ním potvrdzujú ich takmer rodinný vzťah, nakoľko im žalovaná podala pomocnú ruku, pričom v prípade potreby obe vedia, že sa na ňu môžu obrátiť aj dnes. Potvrdzujú, že im bol pojem blízkej osoby vysvetlený, pričom obe majú za to, že táto vzájomná blízkosť existovala v čase uzatvorenia zmluvy a naďalej aj trvá. Rovnako v stanovisku potvrdili, že prípadnú ujmu žalovanej by pociťovali ako ujmu im vlastnú, čo sú ochotné dosvedčiť aj pred súdom. Námietky žalobcu o zhodnom znení uvedeného stanoviska oboch svedkýň, a tým o účelovosti uvedeného stanoviska, súd nepovažoval za relevantné, keďže cieľom uvedeného listinného dôkazu, ktorý obe scudzovateľky sledovali, bol ten istý, a to preukázanie a potvrdenie blízkosti ich vzájomného vzťahu k žalovanej. Nakoľko pre vyhotovenie uvedeného dokumentu pre ich neznalosť práva sa obrátili na toho istého advokáta, ktorý znenie stanoviska naformuloval takmer zhodne, nie je dôvodné pre tieto okolnosti ho spochybňovať.

Súd tak po vykonanom dokazovaní dospel k zisteniu, že vzťah medzi žalovanou a scudzovateľkami - p. E. R. a p. H. M. bol vzťahom blízkych osôb, v takom prípade pri prevode medzi blízkymi osobami v zmysle § 116 OZ ostatní spoluvlastníci nemajú na prevádzané podiely predkúpne právo, tzn., ak scudzovateľky previedli spoluvlastnícke právo na žalovanú, neboli povinné predtým ponúknuť spoluvlastnícky podiel na predaj ostatným spoluvlastníkom - žalobkyni. V takomto prípade vzťah spoluvlastníka k blízkej osobe potom zákon považuje za významnejší, v dôsledku čoho spoluvlastníka neobmedzuje v dispozícii s jeho podielom vo vzťahu k osobe blízkej predkúpny právom. Z uvedeného potom vyplýva pre súd záver, že zo strany scudzovateľiek nedošlo k porušeniu predkúpneho práva, a teda nárok uplatnený žalobou žalobkyni neprináleží, žaloba je tak nedôvodná.

Na listinné dôkazy predložené žalobcom na poslednom pojednávaní súd v zmysle § 153 ods. 2 CSP neprihliadal a nezhodnotil ich v rámci dokazovania, nakoľko tieto neboli predložené v súlade so zásadou včasnosti, hospodárnosti a koncentrácie konania, žalobca ich mohol predložiť skôr, ich predloženie na pojednávaní, ktoré bolo nariadené už len za účelom prednesov záverečných rečí, nebolo tak hospodárne, súd sa nimi nezaoberal.

Nad rámec uvedeného odôvodnenia súd dáva do pozornosti, že aj v prípade, ak by súd vzťah uvedených osôb neposúdil ako vzťah blízkych osôb, žalobe by nebolo možné vyhovieť, a to z nasledujúceho dôvodu: V časti nahradenia prejavu vôle žalovanej uzatvoriť so žalobkyňou darovaciu zmluvu, takýto nárok žalobkyni zo žiadneho ustanovenia zákona nepatrí, nakoľko aj v prípade porušenia predkúpneho práva by sa žalobkyňa mohla domáhať „iba“ uzatvorenia kúpnej zmluvy (resp. nahradenia jej prejavu vôle), v žiadnom prípade nie zmluvy darovacej, nakoľko zo samotného znenia § 603 ods.3 OZ vyplýva, že pri porušení predkúpneho práva sa môže oprávnený domáhať, aby mu nadobúdateľ ponúkol vec na predaj. Skutočnosť, že predkúpne právo sa má uplatniť aj pre prípady iného scudzenia, nielen pre prípad kúpnej zmluvy (teda aj pre prípad darovania) však neznamená, že rovnakú scudzovaciu zmluvu by mal uzatvoriť nadobúdateľ s osobou oprávnenou z porušenia predkúpneho práva. Súd má za to, že aj v prípade porušenia predkúpneho práva pri bezodplatnom prevode formou darovacej zmluve je možné sa domáhať iba ponuky na predaj (napr. za všeobecnú cenu), a nie na uzatvorenie darovacej zmluvy, tak, ako to žalobkyňa žiadala žalobným petitom.

V časti nahradenia prejavu vôle žalovanej uzatvoriť so žalobkyňou kúpnu zmluvu by rovnako nebolo možné návrhu vyhovieť ani v prípade, ak by súd vzťah uvedených osôb neposúdil ako vzťah blízkych osôb, nakoľko samotná kúpna zmluva, ktorej znenie bolo súčasťou výroku navrhovaného rozsudku, nebola v podstatných náležitostiach totožná s pôvodne uzatvorenou kúpnu zmluvou. Nie je zrejmé, prečo kúpna cena za prevádzaný spoluvlastnícky podiel v navrhovanom znení rozsudku bola stanovená vo výške 1.773,75,- Eur, pričom pôvodná kúpna cena v zmluve zo dňa 29.04.2015 bola 4.620,- Eur. Rovnako nie sú zrejmé veľkosti podielov, ktoré sa majú navrhovanou kúpnu zmluvou pri nahradení vôle žalovanej previesť, nakoľko tieto nezodpovedajú prevádzaným podielom v zmluve zo dňa 29.04.2015. Rovnako aj iné podmienky v navrhovanej zmluve nie sú zhodné. Pri porušení predkúpneho práva totiž platí zásada, že ponuka na kúpu pre oprávnenú osobu sa musí realizovať za rovnakých podmienok, za ktorých došlo pri scudzovacom úkone, pri ktorom bolo predkúpne právo porušené. Ak potom návrh žalobcu neobsahoval rovnaké podmienky (minimálne v predmete a cene prevodu), pričom súd do obsahu navrhovanej zmluvy zasahovať nemôže, takýto návrh je potom rovnako nedôvodný a neprípustný.

Súd tak konštatuje, že z vykonaného dokazovania nebolo preukázané, že žalobcovi prináleží žalobou uplatnený nárok na nahradenie prejavu vôle žalovanej smerujúci k uzatvoreniu kúpnej a darovacej zmluvy, nakoľko z vykonaného dokazovania vyplynulo, že k porušeniu predkúpneho práva nedošlo, nakoľko scudzovateľky boli vo vzťahu k žalovanej blízkymi osobami, a teda nebolo ich povinnosťou ponúknuť pred scudzením podiel žalobkyni. Ak teda k porušeniu predkúpneho práva nedošlo, nevznikol žalobcovi nárok na nahradenie prejavu vôle žalovanej, nárok uplatnený žalobou tak nie je opodstatnený, súd ho ako nedôvodný zamietol v plnom rozsahu.

Súd v tejto súvislosti považuje za potrebné uviesť, že predmetné konanie má charakter kontradiktórneho a sporového konania, kedy sú to práve sporové strany, ktorých zaťažuje povinnosť uviesť súdu skutočnosti, osvedčujúce vznik a dôvodnosť uplatneného nároku resp. v prípade obrany, uviesť súdu skutočnosti uplatnený nárok spochybňujúce resp. úplne vylučujúce. Túto povinnosť právna teória označuje ako povinnosť unesenia bremena tvrdenia, na ktoré následne nadväzuje aj povinnosť unesenia dôkazného bremena. Znamená to, že sporové strany sú povinné nielen tvrdiť určité relevantné skutočnosti, ale zároveň na ich preukázanie sú povinné označiť dôkazy. Dôkazné bremeno týkajúce sa tvrdených skutočností leží na tom účastníkovi konania, ktorý z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé dôsledky, ide teda o toho účastníka, ktorý existenciu takýchto skutočností tvrdí. V prípade, že neunesie dôkazné bremeno, ani bremeno tvrdenia, nemôže byť v konaní úspešný. V prípade, že sporová strana (v tomto prípade žalobca) predkladá súdu dôkazy, z ktorých nemožno bez akýchkoľvek pochybností vyvodiť ním tvrdené skutočnosti, ktoré sa vzájomne obsahovo nedopíňajú, a teda nevytvárajú pravdivý a nespochybniteľný skutkový obraz, táto nemôže byť v konaní úspešná. Súd v zmysle princípov Civilného sporového poriadku musí vziať na zreteľ všetko, čo v konaní vyšlo najavo, pričom jeho rozhodnutie vo veci musí byť výsledkom hodnotenia obsahu všetkých dôkazných prostriedkov. Ak teda rozhodujúce skutočnosti nie sú zrejmé z vykonaného dokazovania, súd musí konštatovať záver o neexistencii nároku uplatneného žalobcom v konaní. Strana, ktorá v konaní neunesie dôkazné bremeno, nemôže byť v konaní úspešná. Je výlučne na strane konania, aké dôkazy súdu predkladá. Je povinnosťou sporovej strany pred podaním žaloby zvážiť si obsah prostriedkov svojho procesného útoku.

Preukázanie porušenia predkúpneho práva, ktoré by oprávňovali žalobcu domáhať sa na nahradenie prejavu vôle žalovanej nebola žalobcom žiadnym spôsobom preukázaná, súd má za to, že žalobca neunesol dôkazné bremeno a súd musel žalobu zamietnuť. Na základe tohto možno vyvodiť právny záver o neunesení dôkazného bremena žalobcu v otázke osvedčenia aktívnej legitímácie v konaní, tzn.

nie je nositeľom práva, ktorého sa žalobou domáha. Nakoľko sa žalobcovi v konaní nepodarilo preukázať dôvodnosť podaného nároku uplatneného žalobou, súd žalobný návrh v celom rozsahu zamietol. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v zmysle § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku. Nakoľko žalovaný mal vo veci plný úspech, vznikol mu nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi, a to v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník v zmysle § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku“.

Proti tomuto rozsudku podala odvolanie žalobkyňa. Rozsudok napáda v celom rozsahu a to z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. a) CSP, že neboli splnené procesné podmienky, § 365 ods. 1 písm. d) CSP, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, § 365 ods. 1 písm. e) CSP, pretože súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, § 365 ods. 1 písm. f) CSP, pretože súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a § 365 ods. 1 písm. h) CSP, pretože rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobkyňa má za to, že súd z vykonaného dokazovania nesprávne vyhodnotil vzťah existujúci medzi žalovanou a svedkyňami ako vzťah blízkych osôb v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka. Je síce pravdou, že žalovaná a svedkyne sú navzájom vzájomne rodinne prepojené, ale jedná sa o vzdialenú rodinu a keďže sa nejedná o príbuzné v priamom rade, je nutné ich blízky vzťah posudzovať na základe kritéria podľa ktorého sa iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom pokladajú za osoby navzájom blízke ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu. Z výpovedí svedkov vyplýva, že uvedený údajný blízky vzťah bol v období pred uzavretím zmluvy viac-menej formálny, žalovaná nedisponovala telefonickým kontaktom na svedkyne, nepoznala adresu miesta ich momentálneho pobytu, nehovoriac o tom, že vždy snahu o kontakt vyvíjala žalovaná a z výpovedí svedkýň nevyplývalo, že by aj oni boli niekedy iniciatívne v nadväzovaní kontaktu so žalovanou. Žalobkyňa má za to, že pri vzťahu blízkych osôb musí byť tento kontakt vzájomný a nie vyvíjaný iba z jednej strany. Žalobkyňa má za to, že vznik vzťahu medzi blízkymi osobami nie je zárukou jeho konštantného trvania počas celého života človeka. Z dokazovania, najmä z výsluchu svedkýň a žalovanej vyplýva, že k formalizovaniu vzájomných vzťahov žalovanej a svedkýň došlo dávno v období pred uzavretím predmetných zmlúv, pričom práve v čase uzatvorenia už nemôžeme hovoriť o existencii vzťahov blízkych osôb medzi dotknutými osobami. Uvedený názor podľa žalobkyne vyplýva najmä z toho, že závažné životné situácie uvedené osoby už spolu nezdierajú, a to často zo subjektívnych dôvodov, resp. uprednostňovania vlastných záujmov. V tomto smere vzťah blízkych osôb ani nevznikne zo dňa na deň a jeho stopa v živote človeka musí existovať dlhšiu dobu a naplňovať znaky - predpoklady tak, ako tieto vyplývajú z ust. § 116 Občianskeho zákonníka aj v čase prevodu spoluvlastníckeho podielu, ak týmto prevodom nemá byť porušené zákonné predkupné právo stávajúcich spoluvlastníkov podľa § 140 Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti žalobkyňa poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR zo dňa 29.1.2013, ktoré bolo vydané pod sp. zn. 21Cdo 808/2012 a vzhľadom na totožnosť právnej úpravy použiteľná je aj v našich podmienkach. Odvolateľka takisto poznamenáva, že čestné vyhlásenie svedkýň vyprodukované pre toto sporové konanie, ako aj ich výpovede v tomto smere nepreukazujú, že vzťah blízkych osôb trval medzi dotknutými stranami v čase uzatvorenia zmluvy. Má na zreteli, že pri obdobných sporoch možno predpokladať aké otázky bude protistrana svedkom klásť a je teda možné sa na ne čiastočne pripraviť. Druhou skutočnosťou, ktorá minimálne vo vzájomnom vzťahu žalovanej a svedkýň vylučuje existenciu vzťahu blízkych osôb je rozdielnosť zmlúv, pretože jedna svedkyňa previedla svoj podiel prostredníctvom kúpnej zmluvy a druhá svedkyňa previedla darovacou zmluvou. Táto skutočnosť, keď jedna svedkyňa previedla svoj podiel zadarmo darovacou zmluvou a druhá rovnako veľký podiel obdržala kúpnu cenu je nespornou ujmou, ktorú pani M. utrpela. Žalobkyňa sa nemôže stotožniť s názorom súdu, že zo strany žalobkyne nebol predložený žiaden dôkaz o opaku, t.j. by že dotknuté osoby neboli blízkymi osobami. Žalobkyňa má za to, že aký dôkaz o tomto tvrdení treba predložiť. Keďže so svedkyňami a žalovanou nie je v žiadnom kontakte, žalobkyňa nedisponuje korešpondenciou medzi týmito osobami, nemá prístup k výpisu telefonických hovorov z mobilného čísla žalovanej a podobne. Jediná možnosť ako žalobkyňa mohla preukázať to, čo je v rozsudku vyčítané, bolo otázkami pri výsluchu svedkýň a žalovanej, ktoré boli smerované na relevantné skutočnosti, pričom z výpovedí svedkýň je zrejmé, že tieto sa stretávajú sporadicky k čomu žalobkyňa sa v konaní vyjadřila. V rámci záverečnej reči žalobkyňa predložila viaceré rozhodnutia slovenských súdov týkajúce sa dotknutej problematiky, súd však stroho konštatoval ich predloženie zo strany žalobkyne, avšak podrobnejšie sa im nevenoval. Súd v rámci rozhodnutí týkajúcich sa tejto problematiky konštatovali, že ak prevodcovia v rámci kúpnej resp. darovacej zmluvy a so žalovanou sú síce rodinnými príslušníkmi a ich vzťah je dobrý, rodinný, príležitostne sa

stretávajú, sú v kontakte a poskytujú si občasnú pomoc, ale takéto prepojenie nedosahuje intenzitu požadovanú v zákonom ustanovení § 116 Občianskeho zákonníka, nemožno ich vzťah považovať za vzťah blízkych osôb. Občasné návštevy či už doma alebo v inom prostredí nedosahujú intenzitu blízkeho vzťahu osôb tak, ako to má na mysli § 116. Žalobkyňa v odvolaní uvádza tri rozhodnutia a to rozsudok Krajského v Banskej Bystrici 12Co/154/2017, uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici 11Co 309/2018 a rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici 16Co/86/2019. Žalobkyňa navrhuje, aby odvolací súd rozsudok v celom rozsahu zmenil tak, že žalobkyni v celom rozsahu vyhovie a prizná jej náhradu trov konania v rozsahu 100%, alebo aby podľa § 389 ods. 1 písm. a), b), c) CSP napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil podľa § 391 ods. 1 súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu navrhla napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť, nakoľko žalovaná v konaní bez pochybností preukázala existenciu blízkeho vzťahu medzi pôvodnými vlastníčkami a žalovanou ako nadobúdateľom spoluvlastníckych podielov na predmetných nehnuteľnostiach. Poukázala na skutočnosť, že nikdy nedošlo k porušeniu práv žalobkyne z predkupného práva, že napádané prevody spoluvlastníckych podielov k nehnuteľnostiam (kúpa alebo darovanie) boli vykonané medzi osobami blízkymi. Z uvedeného dôvodu žalovaná nereagovala na výzvy na predloženie ponuky na prevod spoluvlastníckych podielov na pozemkoch evidovaných na LV č. XX, XXX, XXX, XXX pre k.ú. Q., medzi žalovanou v právnom postavení obdarovanej a darcom, ako aj medzi ňou v právnom postavení kupujúcej a predávajúcim bol v čase vykonania napádaných úkonov vzájomný citový pomer blízkych osôb v zmysle § 140 OZ, pričom vzťah spoluvlastníka k osobe blízkej je tak významnejší ako vzťah ku spoluvlastníkovi, v dôsledku čoho neobmedzuje spoluvlastníka pri dispozícii s jeho podielom vo vzťahu k osobe blízkej predkupným právom. Poukázala na výpovede svedkyne p. M. p. R., na dožiadanom súde. Žalovaná súhlasí v plnom rozsahu so závermi súdu, obsiahnutými v odôvodnení napádaného rozhodnutia. Z vykonaného dokazovania bola preukázaná blízkosť žalovanej s p. M. a R., žalobkyňa nepreukázala opak. Skutočnosť, že v jednom prípade bola uzavretá kúpna zmluva a v druhom prípade darovacia zmluva nemá na právne a skutkové posúdenie žiaden vplyv, tak isto ani skutočnosť, že sa žalovaná nezúčastnila napr. na oslave narodením či na svadbe. Podané odvolanie neodstraňuje dôvody pre zamietnutie žaloby. Žalovaná si uplatnila náhradu trov konania.

Žalobkyňa v replike uviedla, že sa pridrižiava svojich doterajších vyjadrení, ako aj podaného odvolania. Žalovaná vo svojom vyjadrení k odvolaniu neuviedla žiadne nové skutočnosti. Čo sa týka vyjadrenia žalovanej, že nie je možné nahradiť prejav vôle, uzatvoriť darovaciu zmluvu, žalobkyňa sa s týmto názorom nestotožňuje, pretože v Občianskom zákonníku nie je striktne uvedené, že možno nahradiť prejav vôle len uzatvorením kúpnej zmluvy. Ust. § 602 ods. 2 Občianskeho zákonníka upravuje predkupné právo aj pre prípady iného scudzzenia veci než predajom. Pokiaľ by sme použili analógiu, že ak predkupné právo platí aj pri iných scudzovacích úkonoch, je celkom určite možné žiadať pri porušení predkupného práva nahradenie prejavu vôle nadobúdateľa rovnako ako pri kúpnej, ako aj darovacej zmluvy.

V duplike žalovaná uvádza, že nie je procesnou povinnosťou žalovanej vo vyjadrení k odvolaniu uvádzať nové skutočnosti (všetky prostriedky procesného útoku a obrany uplatnila počas prvostupňového konania), o to zvlášť, keď žalobkyňa riadne netvrdí a nepreukazuje žiaden relevantný odvolací dôvod. Žalobkyňa mylne chápe tvrdenia žalovanej uvedené na strane 7 jej vyjadrenia k odvolaniu žalobkyne voči meritórnemu rozhodnutiu. Predmetná textácia, na ktorú žalobkyňa poukazuje, nepojednáva o tom, či je možné alebo nemožné uplatňovať nároky z porušenia predkupného práva pri darovacích zmluvách, ale o tom, aké nároky možno zo strany poškodeného podielového spoluvlastníka uplatňovať, ak k takémuto porušeniu predkupného práva podielového spoluvlastníka došlo. Argumentácia žalobkyne je teda scestná a nevyporiadava sa s tým, že zamietnutou žalobou žiadala nároky, ktoré pre daný typ žaloby nie sú prípustné. V ostatnom rozsahu poukazuje na obsah doterajších vyjadrení žalovanej, vykonaných v konaní prvostupňovom i odvolacom. Opakovane uvádza, že podané odvolanie žiadnym spôsobom neodstraňuje dôvody pre zamietnutie žaloby, dokonca sa ku všetkým relevantným dôvodom ani nevyjadruje a nežiada ich ako vadné preskúmať. Žalobkyňa v prvostupňovom konaní neuniesla dôkazné bremeno, v odvolaní nepreukazuje relevantné odvolacie dôvody. Blízkosť osôb žalovanej so scudziteľkami bola v konaní preukázaná a sú dané objektívne zákonné dôvody, pre ktoré nie je možné žalobe vyhovieť (aj keby žalobkyňa ustála dôkazné bremeno, ktoré však inak neustála). Žalobkyňa v

konaní žiadala priznať nároky, ktoré je ex lege nepatria. Žalovaná uplatňuje nárok na náhradu trov konania.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávnenou osobou - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľ v odvolaní použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. a), d), e), f) a h) Civilného sporového poriadku), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 Civilného sporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 Civilného sporového poriadku), súc pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 Civilného sporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a webovej stránke odvolacieho súdu (§ 219 ods. 3 v spojení s § 378 ods. 1 Civilného sporového poriadku) a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné priznať úspech, keďže napadnuté rozhodnutie je vo výroku vecne správne, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Predmetom konania je nárok na žalobkyne na nahradenie prejavu vôle žalovanej na uzavretie kúpnej a darovacej zmluvy. Predmetom odvolacieho konania je vzhľadom na odvolacie dôvody posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol správne, ak žalobu zamietol.

Podanou žalobou doručenu súdu prvej inštancie dňa 24.5.2017 sa žalobkyňa domáhala nahradenia prejavu vôle žalovanej s uzavretím darovacej zmluvy a kúpnej zmluvy so špecifikovaným obsahom. Súd prvej inštancie žalobu zamietol, vychádzajúc z výsledkov dokazovania dospel k záveru, že zo strany scudzovateľiek nedošlo k porušeniu predkupného práva, pretože vzťah medzi žalovanou a scudzovateľkami – E. R. a H. M. bol vzťahom blízkych osôb a v takomto prípade pri prevode medzi blízkymi osobami nemajú ostatní spoluvlastníci predkupné právo, teda ak scudzovateľky previedli spoluvlastnícke podiely na žalovanú, neboli povinné predtým ponúknuť spoluvlastnícky podiel na predaj ostatným spoluvlastníkom. Súd prvej inštancie uzavrel, že žalobe nebolo možné vyhovieť v časti nahradenia prejavu vôle uzavrieť so žalobkyňou darovaciu zmluvu, pretože takýto nárok žalobkyňi nepatrí, nakoľko sa môže domáhať iba ponuky na predaj, s poukazom na ust. § 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka. V časti nahradenia prejavu vôle žalovanej uzatvoriť so žalobkyňou kúpnu zmluvu, navrhovaná kúpna zmluva nebola v podstatných náležitostiach totožná s pôvodne uzavretou kúpnu zmluvou. Žalobkyňa nesúhlasí s rozsudkom súdu prvej inštancie, namieta, že vzťah medzi žalovanou a scudzovateľkami je vzťahom medzi blízkymi osobami.

Pretože odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobkyňou tvrdeného nároku, ktorý vo vyčerpávajúcom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatneného nároku, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel k správnym skutkovým zisteniam, a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, keď vec i správne právne posúdil, s poukazom na ustanovenie 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku odvolací súd odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od týchto záverov súdu prvej inštancie odchýliť, a preto nemôže dať za pravdu odvolateľke. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie sa potom žiada dodať už len nasledovné:

Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa sa v konaní domáha nahradenia prejavu vôle žalovanej k darovacej a kúpnej zmluve, ktoré v žalobe špecifikovala, a to z dôvodu, že ako podielová spoluvlastníčka bola pri uzavretí darovacej a kúpnej zmluvy medzi inými podielovými spoluvlastníkmi a to

E. R. ako predávajúcou a žalovanou ako kupujúcou a H. M. ako darkyňou a žalovanou ako obdarovanou obídená, došlo k porušeniu predkupného práva.

Odvolaiteľka ako dôvod nesprávnosti napadnutého rozhodnutia formálne uviedla, že neboli splnené podmienky konania, konanie má inú vadu majúcu za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd nevykonal navrhnuté dôkazy a nesprávnosť skutkových zistení, pričom však tieto odvolacie dôvody žiadnym spôsobom nešpecifikovala. Vychádzajúc z obsahu odvolania podstatou odvolacej argumentácie bolo tvrdenie nesprávneho právneho posúdenia.

Odvolačiaci súd sa ako prvé zaoberal správnosťou zamietnutia žaloby na nahradenie prejavu vôle žalovanej uzavrieť so žalobkyňou darovaciu zmluvu. Súd prvej inštancie vychádzal z názoru, že takýto nárok žalobkyne nepatrí, pretože v prípade porušenia predkupného práva sa žalobkyňa môže domáhať iba uzatvorenia kúpnej zmluvy (za všeobecnú cenu), resp. nahradenia prejavu vôle, v žiadnom prípade nie darovacej zmluvy, pretože zo znenia ust. § 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka vyplýva, že pri porušení predkupného práva sa môže oprávnený domáhať, aby mu nadobúdateľ ponúkol vec na predaj.

Odvolačiaci súd sa najskôr zaoberal správnosťou uvedeného záveru z toho dôvodu, že pokiaľ by záver súdu prvej inštancie obstál, je nadbytočné zaoberať sa konkrétnymi okolnosťami o porušení predkupného práva, ak nárok žalobkyne na nahradenie prejavu vôle uzavrieť darovaciu zmluvu nie je daný.

16. Podľa § 140 Občianskeho zákonníka, ak sa spoluvlastnícky podiel prevádza, majú spoluvlastníci predkupné právo, ibaže ide o prevod blízkej osobe (§ 116, § 117). Ak sa spoluvlastníci nedohodnú o výkone predkupného práva, majú právo vykúpiť podiel pomerne podľa veľkosti podielov.

17. Z ustanovenia § 140 Občianskeho zákonníka vyplýva, že ak sa spoluvlastnícky podiel prevádza, majú spoluvlastníci predkupné právo, ibaže ide o prevod blízkej osobe (§ 116, § 117). Ak sa spoluvlastníci nedohodnú o výkone predkupného práva, majú právo vykúpiť podiel pomerne podľa veľkosti podielov. Zároveň podľa ustanovenia § 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak sa predkupné právo porušilo, môže sa oprávnený buď od nadobúdateľa domáhať, aby mu vec ponúkol na predaj, alebo mu zostane predkupné právo zachované. Zároveň podľa ustanovenia § 40a Občianskeho zákonníka ak ide o dôvod neplatnosti právneho úkonu podľa ustanovení § 49a, § 140, § 145 ods. 1, § 479, § 589 a § 701 ods. 1, považuje sa právny úkon za platný, pokiaľ sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti právneho úkonu nedovolá.

Ustanovenie § 140 Občianskeho zákonníka neobsahuje ďalšiu úpravu vecného predkupného práva, na tieto právne vzťahy je potrebné aplikovať právnu úpravu o predkupnom práve (§ 602 až 606 Občianskeho zákonníka). Občiansky zákonník nevyžaduje k predaju spoluvlastníckeho podielu súhlas ostatných spoluvlastníkov, vyžaduje rešpektovanie predkupného práva. Predkupné právo podielových spoluvlastníkov je založené zákonom (§ 140 Občianskeho zákonníka). V rámci predkupného práva má spoluvlastník právo kúpiť vec od iného spoluvlastníka, ak tento iný spoluvlastník chce svoj spoluvlastnícky podiel previesť. Právu oprávnenej osoby zodpovedá povinnosť zodpovednej osoby ponúknuť oprávnenej osobe vec (tu spoluvlastnícky podiel) ku kúpe. Zmluvná voľnosť podielového spoluvlastníka je obmedzená zo zákona predkupným právom. Je v súlade s judikatúrou, pokiaľ sa žalobca domáha vydania rozhodnutia, ktorým súd nahradí nedostatok prejavu vôle žalovaného, uzavrieť s ním kúpnu zmluvu, keď v petite žaloby (a vo výroku rozsudku) by mal byť obsiahnutý text zmluvy vychádzajúci z rovnakých podmienok, ako sú v zmluve, na základe ktorej žalovaný vec (tu nehnuteľnosť - spoluvlastnícky podiel) nadobudol a ktorou bolo porušené predkupné právo. Právoplatnosťou rozsudku, ktorým je nahradený prejav vôle nadobúdateľa urobiť oprávnenému spoluvlastníkovi ponuku na predaj spoluvlastníckeho podielu, je treba považovať návrh na uzavretie zmluvy za perfektný (§ 43a ods. 2 Občianskeho zákonníka), t. j. že prejav vôle nadobúdateľa nahradený súdnym rozhodnutím došiel oprávnenému spoluvlastníkovi ako osobe, ktorej bol určený. Zmluva o kúpe podielu medzi nadobúdateľom a oprávneným spoluvlastníkom bude uzavretá, keď prijatie ponuky ku kúpe podielu (nahradené súdnym rozhodnutím) nadobudne účinnosť (§ 44 Občianskeho zákonníka), t. j. oprávnený spoluvlastník urobí včasné prehlásenie, že s ponukou súhlasí a vyjadrenie súhlasu s obsahom návrhu dôjde k nadobúdateľovi.

Ustálená súdna prax dospela k záveru, že „spoluvlastník, ktorý je oprávnený z predkupného práva (§ 140 Občianskeho zákonníka), má pri porušení povinností zo strany spoluvlastníka, ktorý je povinný z predkupného práva, na výber, či:

a/ sa bude žalobou domáhať vyslovenia relatívnej neplatnosti zmluvy o prevode podielu zo spoluvlastníka na tretiu osobu (§ 40a Občianskeho zákonníka); jeho žaloba musí v takomto prípade smerovať voči všetkým účastníkom zmluvy o prevode spoluvlastníckeho podielu, pri ktorej bolo porušené jeho predkupné právo, lebo tí sú pasívne legitimovaní,

b/ sa bude domáhať voči nadobúdateľovi (tretej osobe ako singulárnemu právnenému nástupcovi pôvodného podielového spoluvlastníka), aby mu nadobudnutý spoluvlastnícky podiel ponúkol na kúpu za rovnakých podmienok, za ktorých ich kúpil od pôvodného podielového spoluvlastníka; ak nadobúdateľ jeho výzve nevyhoví, má oprávnený spoluvlastník právo domáhať sa na súde žalobou voči nadobúdateľovi, aby bol nahradený prejav vôle nadobúdateľa; žalobe vyhovujúce rozhodnutie súdu nahradí v tomto prípade chýbajúci zmluvný prejav nadobúdateľa,

c/ sa uspokojí s tým, že mu zostáva predkupné právo, avšak už voči nadobúdateľovi.

Zákon v uvedených ustanoveniach ponecháva oprávnenému spoluvlastníkovi voľbu, či vôbec, prípadne ktoré z týchto riešení zvolí (pozri rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Cdo/122/2009 zo dňa 22.9.2010).

Predkupné právo ostatní spoluvlastníci nemajú, pokiaľ ide o prevod blízkej osobe. Blízkou osobou je príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel; iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu (§ 116 Občianskeho zákonníka). Z citovaného ustanovenia vyplýva, že blízke osoby rozdeľujeme do dvoch skupín; prvou sú príbuzní v priamom rade, súrodenec a manžel, okrem tohto príbuzenstva žiadna iná podmienka (ako je u tomu pri druhej skupine) splnená byť nemusí. Iné osoby (ak je u nich zistený rodinný alebo obdobný pomer) bez ďalšieho blízkyimi osobami nie sú; k príbuzenskému pomeru (alebo obdobnému pomeru) sa musí pridružiť podmienka, že by tieto osoby ujmu utrpeli inou osobou, pociťovali dôvodne ako ujmu vlastnú.

K otázke, či sa prevod podľa ustanovenia § 140 Občianskeho zákonníka považuje aj bezodplatný prevod, sa vyslovil už Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp.zn. 1Cdo/102/2005 zo dňa 25.10.2005, keď konštatoval, že „predkupné právo podielového spoluvlastníka sa uplatňuje aj pri prevode spoluvlastníckeho podielu na základe darovacej zmluvy“.

Vlastníctvo je právnym poriadkom ustanovená možnosť vlastníka vec držať, vec užívať a požívať, prípadne s ňou disponovať podľa vlastného uváženia, ale v medziach zákona. Vec môže byť vo vlastníctve viacerých vlastníkov (spoluvlastníctvo); podiel vyjadruje mieru, akou sa spoluvlastníci podieľajú na právach a povinnostiach vyplývajúcich zo spoluvlastníctva spoločnej veci. Predkupným právom je právo osoby oprávnenej (tu podielového spoluvlastníka) požadovať, aby mu pri prevode bola vec najprv ponúknutá na predaj. Účelom predkupného práva je zabrániť vstupu tretej (novej) osoby do spoluvlastníckeho vzťahu, zachovanie rovnakého okruhu spoluvlastníkov, zachovanie výšky podielov jednotlivých podielových spoluvlastníkov; prípadne môže byť účelom znižovanie okruhu podielových spoluvlastníkov. S podielovým spoluvlastníctvom je totiž spojené aj spoločné rozhodovanie podielových spoluvlastníkov o veci; podiel vyjadruje mieru, akou sa spoluvlastníci podieľajú na právach a povinnostiach vyplývajúcich zo spoločnej veci.

Možno konštatovať, že súdna prax vníma konflikt dvoch práv spojených s vlastníckym právom a to práva podielového spoluvlastníka na dispozíciu s predmetom jeho vlastníckeho práva a predkupným právom podielového spoluvlastníctva. Zdôrazňuje však stanovisko, podľa ktorého aj keď je vlastnícke právo absolútnym právom a pôsobí erga omnes, je zároveň určitým spôsobom obmedzené; výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesie byť v rozpore s dobrými mravmi; vlastnícke práva všetkých subjektov sú rovnocenné; výkonom svojho vlastníckeho práva nesmie vlastník veci narušiť pokojný výkon vlastníckeho práva iného. Vlastník veci sa musí zdržať všetkého, čím by nad mieru primeranú pomerom obťažoval iného alebo čím by vážne ohrozoval výkon jeho práv (§ 127 ods. 1 prvá veta Občianskeho zákonníka). Naproti tomu podielové spoluvlastníctvo je v porovnaní s vlastníckym právom navyše obmedzené práve existenciou spoluvlastníckych podielov; podieľanie sa na právach a povinnostiach vyplývajúcich zo spoločnej veci vyjadruje podiel. Oproti oprávneniam vlastníka

samostatne rozhodovať o veci Občiansky zákonník (tu ustanovenie § 139 ods. 2) v prípade podielového spoluvlastníctva ustanovuje oprávnenie podielových spoluvlastníkov rozhodovať väčšinou počítanou podľa veľkosti podielov; v prípade nedohody rozhodne na návrh podielového spoluvlastníka súd. Zákonným ustanovením (§ 140 Občianskeho zákonníka) je obmedzené aj dispozičné právo podielového spoluvlastníka; ak sa podielový spoluvlastník rozhodne svoj spoluvlastnícky podiel previesť, majú spoluvlastníci predkupné právo. Ponuková povinnosť je uložená podielovému spoluvlastníkovi, ktorý spoluvlastnícky podiel prevádza; oprávnený spoluvlastník predkupné právo môže, a nemusí využiť.

Ďalej bolo nevyhnutné prihliadať na rozdielny charakter kúpnej a darovacej zmluvy, ktorých zásadným rozdielom je ich odplatnosť (kúpna zmluva) a bezodplatnosť (darovacia zmluva); skutočnosť, že podielového spoluvlastníka nemožno nútiť, aby uzatvoril kúpnu zmluvu, keď mieni nehnuteľnosť darovať a zároveň, že darca môže byť vo vzťahu k prevodu vlastníctva darovaním motivovaný aj vzťahom k obdarovanému (bez toho, aby išlo o osoby blízke) a zároveň aj prihliadal na zákonné znenie ustanovenia § 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka (oprávnený sa môže od nadobúdateľa domáhať, aby mu vec ponúkol na predaj). Vyhodnotením vzájomných súvislostí odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie dospel k názoru, v prípade, ak namietaným právny úkon je darovacia zmluva, triáda oprávnení obídeného spoluvlastníka ustálená v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Cdo/122/2009 zo dňa 22.9.2010 neplatí bez výhrad; v prípade darovacej zmluvy môže obídený spoluvlastník zvoliť, či sa bude domáhať vyslovenia relatívnej neplatnosti zmluvy o prevode spoluvlastníckeho podielu (darovacej zmluvy), či sa uspokojí so zachovaním predkupného práva voči nadobúdateľovi spoluvlastníckeho podielu, resp. či sa bude domáhať voči nadobúdateľovi, aby mu nadobudnutý spoluvlastnícky podiel ponúkol na kúpu za rovnakých podmienok, a teda nahradenia prejavu vôle, ale nie k uzavretiu darovacej zmluvy (keďže ide o predkupné právo) ale nahradenia prejavu vôle na uzavretie kúpnej zmluvy za obvyklú cenu spoluvlastníckeho podielu. V tomto smere odvolací súd poukazuje na závery vyslovené Krajským súdom v Banskej Bystrici v uznesení sp.zn. 15Co/42/2020-234 zo dňa 17. februára 2021 a v rozsudku sp. zn. 14Co/83/2019 zo dňa 20.8.2019, rozsudku sp. zn. 11Co/69/2021 zo dňa 28.10.2021).

Vychádzajúc z uvedeného potom nárok žalobkyne na nahradenie prejavu vôle na uzavretie darovacej zmluvy nemá oporu v hmotnom práve, preto ďalšie dokazovanie na obranu žalovanej, že neporušila predkupné právo bolo nadbytočné, rovnako aj odvolacie námietky žalobkyne odvolací súd nepovažoval vzhľadom na uvedené za dôvodné.

V ďalšom sa odvolací súd zaoberal správnosťou zamietnutia žaloby na nahradenie prejavu vôle žalovanej uzavrieť so žalobkyňou kúpnu zmluvu. Súd prvej inštancie vychádzal z názoru, že žalobe nebolo možné vyhovieť, pretože samotná kúpna zmluva v znení uvedenom v navrhovanom výroku rozsudku, nebola v podstatných náležitostiach totožná s pôvodne uzavretou kúpnu zmluvou. Súdu prvej inštancie nebolo zrejmé prečo kúpna cena za prevádzaný spoluvlastnícky podiel v navrhovanom petite rozsudku bola 1.773,75 eur pričom v pôvodnej kúpnej zmluve bola kúpna cena 4.620,- eur a tiež neboli zrejmé veľkosti podielov, ktoré sa majú navrhovanou zmluvou previesť, pretože nezodpovedajú pôvodnej zmluve. Súd prvej inštancie vychádzal zo zásady, že ponuka na kúpu pre oprávnenú osobu sa musí realizovať za rovnakých podmienok ako pri scudzovanom úkone. Odvolací súd za situácie, že ani v odvolaní v tomto smere žalobkyňa neuviedla žiadnu argumentáciu, považoval závery súdu prvej inštancie za správne.

Odvolací súd je názoru, že pokiaľ sa žalobca domáha vydania rozhodnutia, ktorým súd nahradí nedostatok prejavu vôle žalovaného, uzavrieť s ním kúpnu zmluvu, keď v petite žaloby (a vo výroku rozsudku) by mal byť obsiahnutý text zmluvy vychádzajúci z rovnakých podmienok, ako sú v zmluve, na základe ktorej žalovaný vec (tu nehnuteľnosť - spoluvlastnícky podiel) nadobudol a ktorou bolo porušené predkupné právo. Žalobkyňa sa domáha vydania rozsudku na nahradenie prejavu vôle žalovanej uzavrieť kúpnu zmluvu, pričom petit žaloby obsahuje text zmluvy, ktorý však v podstatných náležitostiach a to v predmete zmluvy a kúpnej ceny je v rozpore so zmluvou, ktorou žalovaná spoluvlastnícke podiely nadobudla a ktorou malo byť porušené podkupné právo žalobkyne. Odvolací súd je názoru, že nemohol v tomto smere vstupovať do textu navrhovaného petitu žaloby, pretože navrhovaný výrok

spĺňal náležitosti je jasný, stručný, určitý, zrozumiteľný a vykonateľný. Pokiaľ teda žalobkyňa sa domáha uzavretia kúpnej zmluvy za rozdielných podmienok ako sú uvedené v zmluve na základe ktorej žalovaná nadobudla spoluvlastnícky podiel a ktorou bolo porušené predkupné právo, nebolo dodržané ust. § 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka a preto bolo dôvodné aj v tejto časti žalobu zamietnuť. Z tohto dôvodu nebolo potrebné skúmať dôvody žalovanej smerujúce k preukázaniu, že predkupné právo neporušila, pretože išlo o prevod medzi blízkymi osobami a rovnako pri tomto závere odvolacieho súdu bola odvolacia argumentácia žalobkyne spochybňujúca závery súdu prvej inštancie na preukázanie existencie vzťahu blízkych osôb irelevantná a odvolací súd sa ňou už nezaoberal aj s poukazom na princíp hospodárnosti.

Ďalšie odvolacie argumenty odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej už za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadať. I podľa už konštantnej judikatúry súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi/stranami konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi/stranami konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka/strany konania, ktorú nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov/strán konania (porovnaj napríklad rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na každú otázku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava (II. ÚS 78/05). Preto na ostatnú odvolaciu argumentáciu odvolateľky zaoberajúcu sa ďalšími okolnosťami prejednávanej veci, vzhľadom na uvedené závery už irelevantnú a nespôsobilú ovplyvniť rozhodnutie, i s poukazom na princíp hospodárnosti konania (čl. 17 Civilného sporového poriadku), odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu v spojení s odôvodnením preskúmaného rozsudku súdom prvej inštancie potom odvolací súd napadnutý rozsudok vo výrokoch vecne správny, včítane správneho a odvolacími dôvodmi osobitne nenapadnutého výroku II. o náhrade trov prvoinštančného konania, s použitím ust. § 387 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku potvrdil.

V zmysle § 396 ods. 1 Civilného sporového poriadku ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie. Podľa ods. 2 ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

V zmysle § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci, ods. 2 ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

V zmysle § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, podľa ods. 2 o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

V tomto odvolacom konaní bola plne úspešná žalovaná a preto podľa citovaného ustanovenia žalovanej vzniklo právo na plnú náhradu trov odvolacieho konania voči v odvolaní neúspešnej žalobkyne. Prípadná existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa v zmysle § 257 Civilného sporového poriadku odôvodňujúca výnimočne nepriznanie náhrady trov úspešnej strane (či už úplné alebo čiastočné), pritom v konaní nebola tvrdená, ani ju odvolací súd nezistil. Odvolací súd preto žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobkyne v plnom rozsahu 100%, pričom o výške náhrady trov rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie skončí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Senát krajského soudu toto rozhodnutí přijal poměrem hlasů 3:0.

Poučení:

Proti rozhodnutí odvolacího soudu je přípustné dovolání, ak to zákon připušta (§ 419 CSP).
Dovolání je přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu vo věci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak
sa rozhodlo vo věci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).
Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacího soudu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie soudu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacího soudu záviselo od vyriešenia právnej otázky,
pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho soudu,

ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho soudu ešte nebola vyriešená alebo
je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).
Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).
Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak
napadnutý výrok odvolacieho soudu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

napadnutý výrok odvolacieho soudu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).
Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).
Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).
Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).
Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).
Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho soudu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je
dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

dovolaťom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

dovolať v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolať rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolať uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolať uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolať poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).